

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 300 Lei. — Șase luni 150 Lei. — Trei luni 80 Lei. — Pentru străinătate un an 600 Lei. Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Prețul inserțiunilor: un șir peti 5 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

La 1 Decembrie

Hotărârea adunării naționale dela Alba-Iulia, din 1 Decembrie 1918, a înconșorit aspirațiile de veacuri ale neamului românesc.

În acea memorabilă adunare, o sută de mii de români din Ardeal, Banat și părțile ungurene, au decretat, cu nemărginită însuflețire, unirea acestor teritorii cu vechiul regat al României.

Gândurile noastre se îndreaptă astăzi spre Alba-Iulia. Cu rugăciune s'a început, și cu rugăciune s'a încheiat această adunare, în care unul dintre arhierii noștri venerabili, acum trecut la cele veșnice, a grăit astfel:

«Înalță-te peste ceruri, Doamne, Dumnezeu părinților noștri, și binecuvântat să fie numele Tău în veci, că ne-ai învrednicit s'ajungem această măreață sărbătoare!»

În anul acesta, întocmai ca în anii precedenți, se săvârșesc la 1 Decembrie slujbe dumnezeiești în toate bisericile mitropoliei noastre, ca predici potrivite momentului istoric, și cu festivități culturale, la care participă intelectuali, popor și tinerime școlară.

Adunarea dela Alba Iulia, unde ne am întrunit în momente istorice hotărâtoare, să ne fie exemplu de educație politică în urmărirea scopurilor pentru întărirea și prosperarea țării și a neamului în duhul libertății și al frățietății.

Deschidere sărbătorească

Vineri, în 27 Noemvrie 1925, s'a făcut în sala sinodală a reședinței mitropolitane din Cernăuți deschiderea solemnă a primei adunări eparhiale din arhidieceza Bucovinei.

După serviciul divin, săvârșit la ora 10 în catedrală, a urmat ținerea ședinței prime, în care ordinea de zi era: Validarea mandatelor, alegerea comisiei pentru judecarea contestațiilor, alegerea celor patru comisiani: bisericească, culturală, economică, și de organizare, alegerea consiliului eparhial și a membrilor consiliului spiritual.

Astfel, vechea dorință a bisericii ortodoxe române bucovinene, după lupte îndelungate și zădărnice purtate cu guvernele austriace, s'a împlinit abea astăzi, sub stăpânire românească.

Bucovina își are de aici înainte organizarea bisericească, inspirată de marele preot al bisericii noastre, de în veci neuitatul mitropolit al Ardealului, Andrei Șaguna.

Și dacă mândra țară a fagilor și-a dobândit formele din afară dorite, îi dorim din tot sufletul ca în aceste forme nouă, largi și solide, să izbutească a turna în decursul vremii cuprinsul neapărat trebuincios în viitoarea orientare a vieții clerului și poporului nostru dreptcredincios.

Așa să fie!

Ortodoxia pe banca acuzaților...

Nu cred să existe, între cititorii noștri, unul singur care să nu confirme și din partea sa următorul adevăr:

În atâtea și atâtea sate avem doctori cu studii înalte făcute în străinătate, secretari bravi și preoți cu multă trageră de inimă pentru biserică și credincioși; și pe lângă toate că acești intelectuali își împlinesc slujba cu cea mai mare grijă, totuși viața sufletească a acestor sate — horribile dictu — este stăpânită de... cutare babă care se ocupă cu ghicitul și cu d'ale vrăjitoriei.

Femei și bărbați, sub sugestia vorbelor bahii, ajung să-și peară libertatea de gândire și de acțiune. Dacă baba a spus: «să nu faci așa! să nu te învârti așa!» s'a isprăvit. Satul întreg, fără să-și dea seamă, a ajuns sub stăpânirea ei, care știe bine că tot ce spune ea, este minciună frustată, dar folositoare pentru — buclă-tare. În situația sate/or, prigonite de niște babe șirete, a ajuns în unele locuri și biserică noastră ortodoxă.

Blajul și-a mobilizat contra bisericii ortodoxe române toate vrăjitoarele, că doar acestea, cu inelele și boboceii lor, vor ameli poporul românesc să se rupă dela sinul bisericii mame și să se închine acestor vrăjitoare. Lupta contra bisericii noastre se dă, mă rog, cu «argumente istorice». Până la anul 1700, glăsuiesc vrăjitorile, românii nu au avut limbă, n'au avut literatură, și mai pe sus de toate li-a lip-

FOIȘOARA

Cele trei plaiuri

În valurile vieții s'aruncă corăbierul,
Deasupra-i stă de veghe uriașa boită — Cerul...
În urma lui se'ntinde câmpia, crângul verde
Și par'că-și plâng copilul, ce zare-acum se pierde...
Lăsatu-și-a orfană căsuța sa de lemn,
Urmând unui năvalnic, turburător îndemn;
Ce-i pasă lui, că mama în prisma casei plânge,
Când glasul vieții-l cheamă prin clocotul de sânge;
În fața lui aurora zâmbește fieceleonic...
El merge înainte cu pas domol, sfelnic.
Vrăjit de atâtea doruri, de zămbete și stele,
Ce-l năpădesc deodată în stoluri mari, rebele
Și-l poartă, ca pe aripi, triumfător, prin haos,
De nu-și mai află bietul o clipă de repaos...
Și când crezu, că steaua îi luminează încă,
Se'ntuneacă văzduhul și cade pe o stâncă;
Sfășiați îi sânt genunchii, e singur și stîngher,
L-au părăsit deodată tovarășii de ieri:
Iuzia, fubirea, cu dulcele ei visuri,

Lăsatu-l au în pripă la margini de ab-suri...
Și l-au turnat, în taină, în sufletu-i de pară,
Durerea, suferința, decepția amară...
Și s'a zăbătut o vreme în chinul cel mai greu,
Legat de stâncă vieții, sârmanul Prometeu...
Deodată zări departe un plai pustiu, cernit,
Se duse într'acolo, ca un hoinar orbit,
Lăsând plăceri și doruri și soarele savanei
Căzu pe plai, deadreptul în brațele Nirvanei...
Și într'o clipă, mute, izvoarele plăcerii
L-au înecat durerea în cutele tăcerii...
Pustiul se întinse sinistru 'n jurul său,
Nu mai știa ce-i bine și nici ce este rău...
Dar vezi, deasupra-i stele scilpeau mereu în noapte
Și li trez'ra 'n suflet un dor nebul de fapte;
Voia să 'nfrunte valul zgăzurilor sumbre,
Ce-i așterneau în cale legiunile de umbre;
Smulgându-se din brațul molatic al Nirvanei
S'alătură, nostalgic, la ceata caravanei...
Și eată, că deodată se deslușește 'n zare
Oaza liniștită și mult promițătoare...
Acolo curge viața alene, ca un râu,
Ce mângăie cu apa-i un lan trudit de grâu...
Nu-s chiote acolo, nici plâns acolo nu e,

Încrămenț e omul, — o antică statuie —
Și totuși se frământă un arsenal, eroic,
Dar omul înghetează pe plaiul ăsta stolic...
Nemulțumit în sine, cu sufletul de gheață,
La drum porni pribeagul și străbătând prin ceață
Se 'ntoarse la căminu-i, pe o noapte înstelată...
Căzând în fața casei deatâtă timp uitată,
Sopti o rugă caldă spre Cel Atotputernic,
Pierzându-se cu totul într'un extaz cucernic...
Și-atunci minune sfântă se petrecu cu el,
Văzu lucind în soare, în preajma-i un muncel...
De flamura iubirii și-a plăcii adumbrat
Se duse într'acolo spre plaiul strălucit...
Și 'ngenunchiând sfelnic în vasia catedrală,
Striga: *Hristos* e viața eternă și virtuală!
Din mistice adâncuri i-a renăscut puterea
Și-un sacru dor de viață li contopise vrerea
Cu-a Celui, Ce domină nemărginit și sfânt
Întreaga existență în Cer și pe pământ...

Ca viforul s'avântă în valuri corăbierul
Se luptă și surăde... cu el surăde Cerul...
Brașov, în Noemvrie 1925. I. Al. Bran-Lemeny.

sit conștiința națională și mândria de a-și trage originea dela Roma. Dacă nu venea «unirea», până acum, la anul 1925, nu mai era pomină de români. «Uniți-vă, strigă vrăjitorile oamenilor fără carte, fiindcă vedeți ce spune istoria, că fără «unire» ne prăpădim.

Cred că vrăjitoarele, când sânt între ele și între patru păreți, trebuie să se îngrozească de minciunile ce le spun. Oricare licean știe, că și înainte de 1700 am avut și limba, și literatură, și mândrie națională, mai multă poate, decât o au ceice umblă cu steaua «sf. uniri».

«Sf. unire», când e vorba de viața și cultura neamului românesc, în cazul cel mai bun însemnează o pupăză pe colac.

Nu sfânta unire ni-a dat mai întâi oamenii celebri; i-am avut, har Domnului, înainte, dar se poate că vrăjitoarele Blajului nu știu lucrul acesta.

De aceea orâte cărți și broșuri ar scrie Blajul pentru a lovi în ortodoxie cu argumente istorice, noi le vom chema pe numele lor adevărat care se cheamă: neadevăr.

Nu știm ce nume să dăm manoperei, demne de niște vrăjitoare dela marginea satului, de a descrie în mijlocul poporului biserică noastră ca slavonă și greacă. Căci, dacă peste poporul românesc va fi dat limba slavonă și cea greacă, peste toate popoarele din Apus s'a năpustit limba latină, pe care cu chiul și vai au putut o scoate popoarele din administrație și învățământ, rămânând până azi în biserică. Curios! Cu pacoștea limbii latine nu se face atâta caz. Ba, ce e mai mult, vrăjitoarele dela Blaj, care vorbesc și azi o românească pășărească, dacă nu ar avea frică de popor, ar introduce sigur, în biserică lor limba latină. Dar, frica păzește pădurea. Mai bine e așa, să mori de dragul limbii românești, dacă nu poți de frică să ți-o introduci în biserică. Deci eată că este o poveste mincinoasă și chestia cu slavonismul și grecismul bisericii noastre.

Din contra, biserica unită, începând din fașe până azi, a fost și este subjugată neamurilor străine și dușmane nouă. Cu

«argumentele istorice» nu pot să o scoată la capăt vrăjitoarele dușmane bisericii ortodoxe.

Să vedem, cum stăm cu celelalte argumente.

Vrăjitoarele spun «uniți-vă» oameni buni, căci clerul nostru este superior clerului ortodox. Nici în acest punct nu o nimeresc vrăjitoarele.

Azi avem și noi un cler bun și cu carte și cu suflet, dar mai ales cu suflet.

Clerul uniților nu a ridicat, ci a coborât neamul nostru.

Nu a fost român atât de rău, pe care să nu-l îmbrățișeze clerul unit. De câte ori a vrut biserica ortodoxă să facă operă de creștere în sinul poporului, vrăjitoarele au stat în umbră și au pândit și au dărmărat.

În cele mai multe sate biserica unită se bazează pe niște oameni cari în sărăcia lor sufletească nu s'au sfiit să dea cu picioarele în biserică ortodoxă. Să fim iertați, că aceasta nu poate însemna nici cultură, nici cler superior.

Până când clerul nostru ortodox român își duce viața în sărăcie, clerul unit se sburdă și azi în moșile și ajutoarele primite dela străini. Un om de al nostru distins a arătat cu date statistice în mână, că cine se înfruptă din toate bunătățile, noi ortodocșii, ori uniții.

A te lăpăda de credința străbună e destul păcat național în sine, — de celelalte urmări ale acestui păcat nu mai vorbim, fiindcă cine are ochi de văzut le vede, și cine are urechi de auzit le aude.

Vrăjitoarele noastre, când vorbesc despre intransigența lor națională, săvârșesc același păcat, pe care îl fac când pervertesc istoria.

Eată ce le spunem noi vrăjitoarelor dela Blaj: Propaganda religioasă este permisă, dar numai cu *mijloace cinșite*. Vremurile sânt foarte turburi, dar noi sperăm că dictonul străvechi: Cu minciuna prânzești, dar nu mai cinși, va sta în picioare până la sfârșitul veacurilor

Biserica romano-catolică din Ungaria își continuă propaganda împotriva tratatului de pace dela Trianon: Ziare budapestane aduc vestea, că în catedrala episcopală dela Văc s'a ținut serviciu divin funebru, cu prilejul aniversării nuntii păcii, ca zi de jale pentru Ungaria. La festivitate au participat și autoritățile oficiale. Însoși episcopul Hanauer István a pontificat, ear canonicul prelat, Károlyvári M. háry, a rostit cuvântul funebru. (În fața acestor agitații ale bisericii romano-catolice, împotriva statelor succesoare, stătem aproape siguri, că iubiiți confrăți dela foile greco-catolice *române* nu vor avea nici un cuvânt desaprobat, — cum n'au avut nici până acum).

Adunare națională-cetățenească în Sibiu

De multă vreme să agit în orașul nostru formarea unui front unic în vederea algerilor comunale cu considerarea la orașul și județul Sibiu, unde elementul alcătuitor de stat prin noua lege administrativă a ajuns în șirul minorităților. O situație foarte precară exploatată în parte de politica de partid dar mai mult de conștiința noastră sași, cari înțelegând situația și posibilitatea de a condiționa orice ținută în marea politică a țării, au început deasineia a ne exploata pentru a și susține vechile privilegii de cari nu se pot despărți. Astfel, la Sibiu e un caz unic că sașii cari se plâng în străinătate că nu sânt tratați pe un picior de egalitate, că nu au aceleași drepturi, — interesant, că nu voesc să acorde nici în proporțiune românilor din drepturile deținute de ei ca privilegii. Statistica sumară e documentul cel mai elatant.

În orașul Sibiu cu 15.000 Români din 148 funcționari și angajați sași, față de aceștia noi avem un funcționar superior și 14 funcționari secundari și angajați. În județ, unde formăm 2 din 3 părți, avem 4 funcționari români superiori și 4 secundari — față de 21 funcționari sași.

O seamă de oameni, dându-și seama de această nedreptate și în vederea aplicării noii legi administrative, au făcut apel la toți românii de bine, ca formând un front unic, fără considerarea la credințele lor politice generale, să se înroleze la o acțiune, pentru o listă unică românească, ca astfel să poată cuceri aceea ce după dreptate se cuvine elementului românesc.

În 29 Noembrie un comitet de acțiune a convocat în sala hotelului Boulevard o adunare națională. Sala a fost ticsită de români.

Adunarea, prezidată de veteranul profesor dr. D. Comșa, care a scos din negura trecutului privilegiile sașilor cari în parte mai dănuiesc și astăzi, dă cuvântul dlui Dr. N. Comșa, care cu cunoscuta-i vervă și competență ni a zugrăvit situația actuală la județ și oras, arătând în ce minoritate rușinoasă se află elementul alcătuitor

Predică

— La o conferență preoțească de toamnă —

Și-mi veti fi martori în Ierusalim și'n toată Iudeea și Samaria și până la marginea pământului.
(Fapt. apost. 1, 8-9).

Iubiți frați în Hristos! Aceștia sânt ultimele cuvinte, cu care s'a adresat Mântuitorul către ucenicii săi, apoi s'a înălțat la cer, să se așadă cu mărirea de-a dreapta Tatălui; cu aceste cuvinte și-a încheiat activitatea pământească, atât de rodnică în fața de mângăiere și mântuire, și îmbrăcat în nor de măreție dumnezeiască a trecut hotarul vieții pământești.

Înălțarea a fost ultima scenă din marea tragedie de mântuire și o satisfacție divină pentru batjocurile, suferințele și durerile pricinuite Lui de duhul putred al vremii.

S'a înălțat la cer, și cu El au dispărut și momentele dulci de mângăiere pentru apostoli. Sărmanii, ca niște călători naufragiați s'au adunat și s'au închis într-o casă din Ierusalim de teama furiei nebune a lumii, ca să aștepte împlinirea făgăduinței. Și n'au trebuit să aștepte mult, căci acela care în viață li-a fost conducător, li-a dat învâțătură și sfaturi părintești, la 40 zile li-a și trimis pe Duhul cel sfânt, ca să-i

îmbărbăteze și să le lumineze calea în continuarea operei de mântuire.

Din acel moment apostolii s'au apucat de muncă și cu tăria de credință în nădejdea izbănzii s'au făcut ei martorii lui Hristos, mai totați în Ierusalim, apoi în Iudeea și până la marginea pământului.

Aceste cuvinte se trezesc în sufletul meu astăzi, când noi, preoții acestui tract, ne-am adunat la conferența pastorală de toamnă. Acest moment sfânt ne sună și nouă preoților; căci Domnezeu ne-a ales pe noi din lume, să mărturisim pe Isus în cuprinsul larg al țării.

Și până astăzi Duhul sfânt a condus pe bărbății bisericii noastre ortodoxe în activitatea lor pastorală; ear noi, cei de astăzi, pare-că ne simțim prea slabi și fricoși, pare-că în aceste vremuri de după război ar trebui să cerem în măsura mai mare puterea Duhului sfânt, care să trezească în noi dragostea de muncă desinteresată în via Domnului atât de îmburuienită și părăginită de astăzi.

«Și-mi veti fi martori», acestea-s primele cuvinte ale mandatului sfânt, și'n ele se cuprind toate datorințele noastre de preoți, toată chemarea noastră de misionari ai evangheliei creștine. Căci ce altă însemnătate și ce altă menire are martorul în fața legislației, decât să înfățișeze aceea ce a auzit despre cineva în viață.

În fașunea Lui trebuie să se reogândeze numai purul adevăr. În acest sens au înțeles apostolii mandatul dat de Mântuitorul. Ei au vestit și au propovădit aceea, ce au auzit și au văzut, și'n ciuda tuturor persecuțiilor cu moartea lor au înconunat opera de evanghelizare.

De aceea și mărturisirile lor au avut atâta putere de pătrundere și de cucerire. Nu erau ei meșteri în oratorie, nu știu să-și îmbrace cuvintele în fraze bogate, ci prin cuvinte nemestegugite au înfățișat adevărul sfânt al Dumnezeuirii în cele 4 evanghelii și'n epistolele cu tălc adresate comunităților creștine, răspândite de ei în mijlocul unei lumi păgâne în concepții și păcătoase în îndeletniciri.

Și ei au fost oameni ca și noi, expuși în îndoile și în arareori necredinții, au fost pățura cea de jos a poporului, simpli pescari, dar cu credință firmă în Hristos, și cu devotament până la jertfire de sine au căutat să-și împlinească misiunea evanghelică.

Cuvintele lor, izvorâte de credință, cădeau în suflete ca roua binefăcătoare pe plantele lăncetate de arșița soarelui. Evanghelia răspândită de ei a umplut lumea, făcând să rodească cele mai generoase sentimente. Fără această propovădure apostolică născută din grijă și spaimă la flacăra pogorării duhului sfânt, opera creatorului ar fi rămas necompletă, chipul cel plin

de stat. Dă signalul de luptă pentru a ne cuceri posturile ce ne compet în conducerea oraşului Sibiu, prin alegerea şi numirea unui primar român.

Vorbeşte dl Dr. N. Petra, avocat, care demonstrează că oraşele în România mare nu trebuie privite numai prin numărul locuitorilor din respectivul oraş, ci prin totalitatea factorilor care pe orice cale contribuie la dezvoltarea oraşului. Astfel, din acest punct de vedere privit, oraşul Sibiu nu mai este săsesc, ci românesc, căci se susţine, desvoinţă prin numerosul element în preponderanţă românesc din jur. Cultura la care se provoacă saşi, nu e o prerogativă când ne aducem aminte între ce împrejurări au trăit ei, cu toate acestea ne avem şi noi pătura noastră intelectuală, cultura noastră. Deci nu proporţional drepturi şi posturi la oraş, ci în conformitate cu interesele statului şi ale neamului românesc.

Di Dr. Ilie Beu face apel la frontul unic necesar în noile împrejurări de viaţă. În acţiunea locală nu au loc vederile politice generale, ci dragostea de neam, şi precum în 1918 poporul român a adus un suflet curat în marea cauză românească, aşa acum să se formeze un singur bloc ca să ducem cauza la izbândă.

Protopopul Enilian Cioran citeşte o moţiune care e a se trimite factorilor competenţi din localitate şi dela centru, de următorul cuprins, primită cu unanimitate:

Cetăţenii români din oraşul Sibiu — fără considerare la poziţia socială şi vederea politică, întruniţi astăzi la 29 Noiembrie 1925 în adunare naţională, după ce au ascultat cuvintele şi îndemnul oratorilor: Dr. Nicolae Comşa, Dr. Nicolae Petra, şi Dr. Ilie Beu, — au votat următoarea

MOŢIUNE

În cursul vremii elementul românesc al populaţiunii din oraşul şi judeţul Sibiu a fost sistematic înţinat departe de funcţiunile publice. Interesele lui economice şi culturale erau încercinate de unor funcţionari străini de neam şi lege pe cori în mod firesc îl trăgea înima în altă parte. Dure, această stare nu s'a schimbat prea mult nici în România întregită, — ea mai persistă încă.

Atunci când este constat că în judeţ 2 din 3 părţi îl formează elementul românesc, noi avem la judeţ 4 funcţionari români superiori şi 4 secundari faţă de 21 funcţionari saşi; iar la oraş din 148 funcţionari şi angajaţi saşi, avem români un singur funcţionar superior şi 14 funcţionari secundari şi angajaţi.

Starea umilitoare de astăzi însă trebuie să înceteze. Săntem neamul alcătuit de stat, avem deci tot dreptul a cere să fim reprezentaţi după cuviinţă în funcţiunile suverane din administraţia judeţeană şi oraşenească. Nu vom ştirbi drepturile altor neamuri, numai respectarea dreptului nostru.

de poezie al vizitatorului gailen s'ar fi ştes de mult din mintea şi din amintirea lumii, ca o vedenie tulburătoare; nouă, preoţilor, ni-ar lipsi astăzi acele trimbi de aur ale cuvântului, numite evanghelii, care să ducă lumii întregi vestea luminoasă a mântuirii; religione creştină ar fi rămas simplu nume, o licoană luminoasă de regenerare sufletească; în locul templelor păgâne dărâmate şi părăsite nu s'ar fi aşezat temelii solidă, ca a bisericii tinere, ear opera cea mare de mântuire s'ar fi prăbuşit la picioarele crucii de lemn stropit de sângele Mântuitorului.

Apostolii singuri au putut să străbată în sanctuarul inimii omeneşti şi să omoare litera legii vechi, care nu mai putea să reguleze raporturile vieţii. Ei au învăţat pe copii să-şi respecte părinţii; pe părinţi să-şi iubească copiii şi să i crească în frica de Dumnezeu; pe femei să-şi cinstească bărbaii, şi pe bărbai să-şi iubească femeile.

Lumea cea veche s'a cutremurat din temelie, sacrificiile păgâne şi formaliste s'au prăbuşit: Apolon a căzut cu Delfi, Ball cu Babilonul, Serapis cu Teba, Joe cu Capitolul, şi pe ruinele lor fumegânde s'a ridicat şi întărit evanghelia creştină. (Sfârşitul urmează).

Poporul românesc din capitala judeţului Sibiu este interpretul dorinţei tuturor românilor din judeţ şi drept postulat al dreptăţii şi echităţii şi nici decum ca prerogative, enunţă:

1. Având credinţa nestrămutată, că numai prin formarea unui front unic avem asiguraţi sorţii de izbândă şi pu în faţa a cuceri ce este al nostru după drept şi dreptate; având în vedere situaţia cu totul specială în oraşul şi judeţul nostru — adunarea invită şi face apel la toţi românii de bine din oraş şi judeţ, îndosebi roagă conducătorii politici ca în vederea alegerilor pentru oraşul şi judeţul Sibiu, să formeze acel front unic de acţiune şi să prezenteze o listă unică românească, fără colorit politic, care să cuprindă tot ce avem mai bun.

2. Adunarea are credinţa că nu se va afla nici partid politic, nici singuraticul bărbai de conducere români, care se refuze înrolarea în frontul unic pentru o unică listă românească şi noi ce tănteni carl am votat această moţiune rămânem consecvenţi pentru frontul unic.

3. Cerem şi pretindim dela conducătorilor actuali ai ţării ca aplicând noua lege, după ce, primaral e sas şi tolatist subprefectul, acum să fie numiţi la oraş şi judeţ funcţionari superiori români, iar în urma alegerilor ce se vor face să tind seamă de interesele româneşti şi de prestigiul statului şi să numească primar român.

4. Adunarea enunţă cele de mai sus pentru sine de obligatoare, şi în scopul punerii istel româneşti şi a propagandei necesare alege din sinul său 40 membrii, cari vor avea drept să mai coopteze încă 20 persoane.

După aceasta dl D. Comşa mulţameşte numerosul public pentru participare şi încheie adunarea naţională.

Di Dr. G. Proca aduce mulţămiri dlui D. Comşa pentru conducerea adunării şi oratorilor pentru vorbirile clare şi frumoase.

Adunarea a decurs în cea mai deplină ordine.

Monografiile satelor

Un mare ziar din capitală apreciază, în mai multe articole, «ideea minunată» a medicilor circumscripţiei sanitare Iaşi, cu raşor la pregătirea Monografiilor satelor din ţara noastră. Imi iau voia a comunica aici, în legătură cu însemnătatea istorică, politică, socială şi economică a acestor monografii, ceea ce s'a făcut în privinţa aceasta în Ardeal, în timpurile când românii de aici erau subjugăţi în toate privinţele de foştii stăpânitori.

În toamna anului 1894, un grup de tineri şi de înnoşi români din Sibiu, anume: T. L. Abini, Ermil Borcia, Liviu Brode, Il. Banciu, I. Doleanu, Ilie Dops, A. Dordea, I. Grecu, N. Moldovan, I. Moja, I. Rusu Sirianu, I. Stoica, Victor Tordăşanu, E. Verzariu şi I. Ursu de Margine, au luat hotărârea să publice un concurs cu premii pentru monografiile economice ale comnelor din judeţul Sibiu, contribuind cu toţi pentru acoperirea premiilor. În acest scop s'a publicat concursul în «Tribuna» Nr. 131 din anul 1894. şi «Foaia Poporului» Nr. 40 din 1894. Urmarea acestui concurs a fost, că s'au pregătit monografiile economice a trespreeze comune din judeţul Sibiu. La rugarea tinerilor de mai sus, dnii profesori, pe atunci la seminarul «A. Şaguna» din Sibiu, Dr. D. P. Barcianu şi D. Comşa, închişi în temniţa din Vaş pentru «Memorandul», care cuprindea jalbă şi pretensiunile românilor din Ardeal, contra asupririi din partea ungarilor, înaintat Vienei, au avut bunăstarea a primi să cerceteze lucrările înaintate, propunând pe cele de premiat. (Vezi prefaţa gin monografia economică culturală a comunei Guraşului).

Remarc dintre cele premiate atunci «Monografia comunei Orlat», de Romul Simu, fost învăţător la şcoala grăniţerească de acolo, în prezent secretarul adm. al «Asociaţiunii» în Sibiu, şi «Monografia comunei Guraşului», de Ioachim Munteanu, fost preot aici, în prezent protoereu al Agnietei, despre care zice, între altele, juriul examinator din Vaş: «Este, dintre lucrările examinate, cea mai bine succedată».

În Ardeal au mai apărut între timp şi alte monografii, unele izvorite din îndemnul propriu al autorilor, altele, şi de acestea poate mai multe, în urma insistenţei laudabile a «Asociaţiunii» culturale din Sibiu şi a autorităţilor bisericeşti.

Părerea mea e, ca organele competente de stat, bisericeşti, şcolare etc., formând o co-

mişune să lucreze în vederea premiilor de îmbărbătare, la compunerea monografiilor satelor noastre.

Avem autorităţile şi funcţionarii noştri, cari stau în ajutor şi înlesnesc aceste lucrări.

Acestor comisiuni le va fi dat să descopere multe chestiuni, fie de teritor, fie politice, necunoscute încă.

Eată deci o parte istorică şi politică etc. de mare însemnătate a acestor Monografii, — la compunerea carora ar trebui să contribuie tot românul intelectual.

Dr. Eugeniu Munteanu,
primconsilier al oraşului Orăştie

INFORMAŢIUNI

Fundaţie universitară la Iaşi. Cercurile universitare au fost înştiinţate că Săveranul doareşte să înzestreze universitatea Moldovei cu o fundaţie culturală, asemănătoare «Fundaţiei Carol» din Bucureşti, în timpul cel mai scurt.

Fond de binăfacere. Venerabilul nostru protopop Ioachim Munteanu din Agnita, împreună cu soţia, pe când era în viaţă, a înfiinţat un fond la suma de 20.000 Lei pentru ajutorarea tinerilor români ortodocşi din comuna Tilişca, locul naşterii donatorilor.

Fondul formează proprietatea bisericii ortodoxe române din Tilişca, se administrează după normele din vigoare, de organele parohiale. Ajutoarele au să se voteze din partea comitetului parohial în înţelegere cu preoţii şi învăţătorii din comună.

Actul de danie, în care este precizat cu deamăruntul scopul fundaţiunii, modul de administrare, dispoziţiunile făcute cu privire la mărirea şi creşterea fundaţiunii, a fost acceptat de comitetul şi de sinodul parohial din Tilişca şi aprobat de Veneratul Consistor arhiepiscopesc.

În foaioara zarului nostru de astăzi publicăm, din condeiul apretiatului nostru colaborator I. Al. Bran-Lemey, frumoasele versuri, unde reprezintă goana omului după concepţia filozofică, dar care nu aduce omului fericirea.

Inchiderea şcolilor româneşti din Ungaria. Ministerul de externe român a primit un raport dela legăţia română din Budapesta, prin care se arată că autorităţile ungureşti au dispus, în unele localităţi, în hiderea şcolilor româneşti. — Ear la noi, în România întregită, şcolile ungureşti se sporesc...

Vizite nedorite. După ce agenţii provocatori ai comunismului au fost opriri d'a debarcă în Statele unite ale Americii de nord, «vrednicii» propagandişti şi-au îndreptat atenţia, în scopuri de «anchetare», mai ales asupra ţării noastre. Un scriitor francez, Henry Barbusse, cu idei comuniste, sosit la Bucureşti, a fost în sfârşit fluerat şi huiudit de tinerele şi cetăţenii capitalei. Întors în Franţa, dl Henry Barbusse nu va întârzia să atace România, calomniindu-ne prin presă. — cum au făcut o şi înaintaşii săi, plăştii de Moscova, să viziteze o tinărată ţară, unde toleranţa pentru străini este exploatată în dauna ei.

Expoziţia de industrie casnică, a atelierelor mănăstirilor de măci din ţară, s'a deschis în 27 Noiembrie a. c. în localul ministerului de culte şi arte din capitală. Public numeros vizitează expoziţia aceasta, o adevărată comoară.

Liga apărării naţionale creştine s'au întreprins, sub conducerea dlui A. C. Cuza, o vie propagandă în mai multe părţi ale ţării. În timpul din urmă, liga şi-a desfăşurat activitatea în Campia Ardealului şi pe valea Someşului, ţinând întruniri de popor în mai multe comune, — fără nici o turburare a ordinii publice.

Marele câştig de 100.000 al Loteriei Sindicatului Presei române din Ardeal va fi tras la 16 Decembrie în acelaşi timp cu celelalte 5400 câştiguri în valoare de 1/4 milion Lei în bani gata. Fericii câştigători vor primi câştigurile dela Banca Centrală, Cluj, unde sânt depuse premiile. Grăbiţi vă dar cu comenzile de 10, 20, 50 lozuri cu 2 Lei un loz, trimiţând banii în mărci sau prin mandat poştal la Societatea Rudolf Mosse, Cluj, (sub «Loteria Presei»).

Posta redacţiei

Cosinzeana, Cluj. Dacă dorinţi publicarea anunţului mai de multor în Dec. şi Ian., binevoii a oferi Dr. preşul publicării repetate.

Nr. 9908

(135) 3—3

Concurs

În scopul conferirii de stipendii și ajutoare pe anul 1926 din fundațiunea «Andronic»:

I. Pentru învățăceii de orice meserie,
II. Pentru sodalii, deveniți atari în decursul anului 1925,

III. Pentru sodalii, cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea de a putea deveni măestri, — prin aceasta se scrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii să producă:

1. Extras din matricula botezărilor;
2. Atestat dela comună, despre averea proprie, ori a părinților;

3. Atestat familial despre familia părinților concurenților ori, fiind el căsătorit, despre familia sa, având a se indica în acest atestat, câți prunci minoreni sânt în familie, câți cercează școala și câți mai sânt la meserie.

Îndrăgăștiți a petiționa sânt numai români ortodocși născuți în arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu și în eparhia Vadului, Feleacului și Clujului.

În special au să dovedească:

I. Învățăceii

a) că au împlinit anul al 12-lea al etății;
b) că au cercetat școala populară ori altă școală superioară;

c) că au încheiat contractul cu maestrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură ori magistrat);

d) adevărul dela maestrul despre sporul ce-l arată în măiestrie, despre diligența și purtarea morală; vidimată de catihetel sau parohul local.

Contractul trebuie aclus la cerere în original, sau în copie autentică.

II. Sodalii

a) că au terminat anul de învățare, ceea ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale (art. de lege XXVII din 1884 §. 67),

b) că au purtare bună și fac spor mulțumitor, ceea ce vor dovedi ori cu carte de lucru, ori cu adevărul dela maestrul;

c) ceea ce vor dovedi, că sânt membri ai vreunei reuniuni de meseriași și că cunosc mai multe limbi, vor fi preferați.

III. Sodalii cari sânt în condițiuni de a deveni măestri

a) să aibă certificat dela maestrul;

b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere în calitate de calif, ceea ce vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adevărul dela maestrul la cari au lucrat;

c) în cerere să arate anume locul unde voiesc să se așeze ca măestri, cel fel de mijloace mai are pentru a începe meseria pe socoteala lor;

d) să dovedească cu atestat dela oficiul parohial că cercetează biserica și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se cere, ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna proprie, adresate Consistorului arhiepiscopiei ort. rom. din Sibiu și să le înainteze cel mult până la 31 Decembrie 1925.

Cererile neînscrise în regulă și cele intrate după termen nu se vor lua în considerare.

Sibiu, la 16 Noembrie 1925.

Consistorul arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiu.

Nr. 1303—1925

(132) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a Hăghig, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică de nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele acestei parohii sânt:

1. Cele fașionate în coala B.
2. Casă parohială nouă cu supraedificată și grădină.

3. Sesie parohială: 18 jug. pământ arător și fânea de cl. I.

4. Circa 70 ferdela vechi de grâu și porumb (în proporție de 2/3 și 1/3) dela 70 familii.
5. 4 stănjini de lemn.

Reflecții să și înainteze cererea de concurs, cu toate documentele necesare, oficiului protopopesc în Arpăc, jud. Treiscaune, în termenul deschis, ear în parohie să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a cânta, cuvânta sau celebra.

Arpăc, 7 Noembrie 1925.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu comitetul parohial.

Anel Nistor,
adm. prot.

(138) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Hosman, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreună cu funcțiunea aceasta de paroh, sânt stabilite în coala B, pentru întregirea salariului cu ajutor dela stat. Este casă parohială cu curte și grădină, pe cari sânt clădiri, ca sură și grajduri, toate în stare bună și la loc de frunte în comună, 5 jugăre 800 st. pământ arabil și 3 jugăre fânea, cari toate se dau parohului în folosință. Mai are să primească din pădurea comună 8 stănjini lemn.

Concurenții își vor înainta petițiile provăzute cu documentele ce se cer de regulamentul pentru parohii, subsemnatului oficiu în termenul legal, și până la publicarea alegerii a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a servi sau cânta și a face cu noștință cu poporul.

Agnita, 12 Noembrie 1925.

Oficiul protopresbiterial al tractului Agnita în înțelegere cu comitetul parohial din Hosman.

Iean Alexandru
adm. protop.

Nr. 311—1925

(131) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Costești, protopopiatul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreună cu acest post sânt cele fașionate în coala B. cu folosirea eccliei de 1 jug. 1084 arător. Dela 150 familii câte una ferdela cucuruz smicurat și câte una zi de lucru, și stolele uzitate. Casă parohială nu este.

Ceie doresc a ocupa acest post au să înainteze actele de calificare subsemnatului oficiu în termenul legal și să se prezinte în parohie ca să facă cunoștință cu credincioșii.

Orăștie, 26 August 1925.

Oficiul protopopesc ortodox român al Orăștiei în înțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa,
protopop.

Nr. 531/925

(137) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a Armeni, tractul protopresbiterial Mercurea, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele cuprinse în coala B. casă parohială cu 6 camere, sesione parohială 32 jug. clasa I și sto'a zidită dela 215 familii.

Reflecții să și înainteze petițiile concursuale la subsemnatul oficiu protopopesc în termenul indicat, având a se prezenta în parohie, cu observarea regulamentului parohial, în vre-o Duminecă sau sărbătoare spre a cânta ori celebra sf. liturgie și a face cunoștință cu poporul.

Mercurea, 13 Noembrie 1925.

Oficiul protopopesc ortodox-român în înțelegere cu comitetul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

A apărut și se vinde în **Librăria Arhiepiscopiei, Sibiu**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhiepiscopiei)

pe anul 1926

Cuprinde bogată materie, cu multe chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul: Toată darea cea bună... An de muncă: Patriarhatul, Unificarea, Căminare, Donațiuni, La Brașov, La Stockholm, La Ierusalim. Rugăciune de mulțumire, de Regina Maria. Locurile de închinare: Betleem, Nazaret, Capernaum, Ierusalim, Iordan, Cain (versuri). Pelerinajul la Ierusalim cu interesante vederi, între care sînt: I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae pe vapor în mijlocul pelerinilor, Sfăștie la Râul Iordanului, La Marea Moartă, La Muzeul din Cairo, Caravara de pelerini spre piramide, Grupul lor în fața Sfînzului și a piramelor, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae înaintea Sfînzului în Cairo. — Constantin cel Mare și mama sa Elena. Cântec de leagăn (versuri). Icoane din Biblie (Intrarea lui Hristos în Ierusalim, Izgonirea vînzătorilor din biserică, Isus pe mare). Pe cele două maluri ale Nistrului, de Pr. A. Nanu. Cîntecul roaste (versuri). Nicddim cere interview Mîntuitorului, de Prof. Dr. Gr. Cristescu. Sfîntul Duh. — Felurite: 1. Jurămîntul mișelului 2. Când s'a sădit via. 3. Biblia și Caragiale. 4. Credința mîntuitoare. 5. Tatăl nostru unguresc. 6. Șarlatanie adventistă. — Ołume. Tîrgurile. Anunțuri diferite.

Chipuri: Un izvor în pustie. Cetatea Betleemului. Vederea gen. a Nazaretului. Cetatea Ierusalimului. Fațada bisericii sf. Mormînt. Patriarhatul Damianos al Ierusalimului. Mormîntul Maicii Domnului Ierihonul. Botez în apa Iordanului. În pustiu. Cain omorînd pe Abel. Intrarea lui Hristos în Ierusalim. Izgonirea vînzătorilor din biserică Isus umblînd pe mare. Catedrala din Sofia, ș. a.

În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Însemnarea tîrgurilor, întocmite după luni, ș. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu **Șematismul** bisericii ortodoxe române din Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiteriale, parohiale, catihet și învățători, — și altă ediție **fără Șematism**.

Prețul: Ediția cu Șematism **40 Lei**, — fără Șematism **20 Lei**.

Plus portu postal **Lei 5**, și sânt a se trimite înainte prin mandat postal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat